

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések; magyar tudós társasági nagygyűlési jelentés; sinylók budai intézete; adakozások a vakok pesti intézetére; mezei naptár; énekiskolai vizsgálat; pesti műgyesület; *Csongrád megye:* adózási ügy, 's a t.; *Sáros megye:* vitatkozások az adózási tárgy fölött, határozat a vontatóköltségekre nézve, 's a t.; *Tarócz megye:* tisztelgés az új főispánnal magyarul; Turesek iránt vitás kérdés; határozat az adózók napszámaira nézve, aláírásgyűjtés a pesti protestans főiskolára, 's a t.; *Verőcz megye:* a kisgyűlések továbbra is meghagyattak, intézkvény a raboskodók névjegyzéke iránt; K. szolnoki közgyűlés, szabályok a korteskedés ellen; időjárás 1842ben; országgyűlési hírek Erdélyből; a nógrádi nemzetel intézet közgyűlése; 's a t. b. Ausztria (a kormány vasúti tervezete; 's a t.) Amerika (a congressus megnyitása; 's a t.) Spanyolország (váronat a trónbeszédéből; 's a t.) Anglia (ötös szövetség a rabszolgakereskedés ellen; a koronahg kereszttelése jan. 25ikére halasztva; 's a t.) Franciaország (Quénisset 's társainak itélete; vélemény a most összeült kamrák állásáról; újabb elfogatások; vélemény a madridi meghasonlásról; Sauret kamraelnök; előkészületi kamraülések; 's a t.) Belgium. (a katonai szabad közművesség). Egyiptus (M. Ali kizáró birtokába veszi a földet). Értésítő.

Magyarország és Erdély.

Ó es. 's ap. kir. fels. széki **gr. Teleki József** es. kir. aranykulcsost, val. bel. tit. 's helytartósági tan. koronaórt, ns Zabolcs megye főispánját, a tiszamelléki ref. superintendencia 's a sárospataki coll. főgondnokát, a bajot kir. tud. akad. tiszt. 's a m. tudom. akad. igazg. 's tiszt. tagját és elnökét folyó jan. Ski magas határozata szerint **Erdélyország kormányzójává:** továbbá szintazon napi k. kéziratánál fogva buzini **gr. Keglevich Gábor** es. kir. kamarást, val. b. tit. tan., koronaórt, kir. kincstárnokot, m. kir. udv. kamarai elnököt 's ns Nógrád megye főispánját **Magyarország kir. főtárnokává** mélt. legkegy. kinevezni, (mag. tud.)

Ó es. k. Fölsege Majsch Jakab Budafővárosi plebános strázsai, (nehrei) ezimzetes prépostja 's Csetneky Tamás Károly, besztercebányai kamarai fiscalist, királyi ügyigazgatósági fiscalissá méltóztatott kinevezni.

Nemeskéri Kiss Pál, magyar tengeremlék kormányzója azon hathatós fáradozásaért, melyet 1840 sept. 14kén a fiemei réparton dühöngő szelvény miatt egy genouai hajónak („due fratelli”) végveszélylyel küzdésekor tanúsított, a szard. királytól sz. Moricz és Lázár jeles rendével jutalmaztatott meg.

A' nm. kamra tiszolezi ellenőrré Zehenter Ignác kezelt, tiszolezi főhutassa Stubenfall Emanuel gyakornokot 's vaiszkovai vashámori-szersáfárra Nessel Károlyt alkalmazá. —

Az erdélyi hírlapok száma egygyel szaporodni fog. Ugyanis ó felsége a fogarasi egyesült görög püspök M. L. e m e n y J á n o s ur folyamodása következtében megengedni kegykedett Balázsfalván egy **egyházi-politikai-tudományos folyóiratnak oláh nyelven** leendő kiadását, mely a püspöki seminarium könyvnyomó intézetében látandó világot. (M. és J.)

Budán, jan. 7kén 1842. Mintha a jötevek szent buzgalomban egymással vetekednének, olly tényleges részvétet mutatnak az itteni sinylók intézete iránt, mely hazánkban legelső! E' napokban t. i. Aichmájer József ur, és szép erényű neje alapi Salamon Róza, szokott nemes hőkeblésüktől indítatva egy beteg-ágyat alapítanak; m. Batthyányi-Tarnóczy grófnő pedig — kinek az intézet különben is egy alapítványt köszön — a nöegyesületi 3 kisdedovó tanodának alapítvány-tökeje gyarapítására 20 darab arannyal kedveskedett. Mihezképest e' gyöngéd lelkület szülte ajánlatokat legszebben megköszönve tisztem szerinti nyilvánosságra hozom. Külke y Henrik titoknak.

Magyar tudós társaság. Az academia XII. nagygyűlése m. évi aug. 26tól sept. 4ig 9 ülésben végezte szokott eszt. foglalatosságát, u. m. könyvkiadás 's nyelvmunkálatokról gondoskodását, jutalmak elítélését, újak kitűzését, új tagok választását 's több belső dolgai elintézését. A' közülésben előterjesztett 's több hazai lapban megjelent titkokból tudva levőkön kívül itt különösen köv. tétetnek közzé: I. Előadás a gyűlés folyamata alatt három tartatott; t. i. Pulszky Ferencz a' XII. nagygyűlésben elválasztott nyelvtudomány-osztályi tag, székét elfoglalván, a régi emlékek befolyásáról értekezett az új művészetre; He-tényi János szinte akkor választott philos. osztályi rt. az ész és philosophia fől-ségéről olvasott; Sztrokay Antal rt. pedig Gorove László néhai lev. tag emléke-zetét iltte beszéddel. II. Az évkönyvek VI. kötete első részének tárgyai meg-állapítottak. III. Nyomatás végett az igazgatóságnak ajánltattak: a) Szerém vár-megye ismérte, Hohlík Márton lev. tagtól. b.) Az állatország, főlösztva alkotása szerint, Cuvier után Vajda Péter lev. tagtól. Második kötet első fele: a) madarak leírása. c) Plutarch Parallelaí, a' Hellen Classicusok gyűjteménye számára ford. Székács J. és Taubner K. lev. tagok által. Második kötet. d) Magyar könyvtár, Jankovich Miklós tiszt. tagtól. e) Miss Sara Sampson; Lessing ut. Kazinczy Fe-rencz néhai rend. tagtól, a' külföldi játékszin XIX. kötetébe. IV. A' „közhasznu tudományos kézikönyvek” ügye újra szönyegre hozatván, a' kisgyűlések az 1837-ki terv alapján tudósítás-tételre bizattak meg, melyben azon kérdésre is tekintet leszen: mi módon lehessen a' társaságnak jelen, semmi rendkívüli kiadásokat meg nem bíró, pénzereje mellett e' vállalatot megindítani. V. Döbrentei Gábor rt., mint a' régi m. nyelvmemlékek szerkesztőjének jelentése szerint, m. régi irományok tekintetéből általa 16. erdélyi, köz és magányos levéltár vizsgálatot meg, részint megvizsgáltatása 's a' nevezeteseb lemasoltatása elintéztetett. VI. A' magyar szimmutár célirányos nevelésére megbizott „játékszini választmány”, mely a' mult acad. évben huszonnolcz szimmutvet szerzett, jövő évre is meg-hagyatott munkálkodásában. VII. Az 1842re kiirt drámai jutalomra beérkezendő vigjáték megbirálása végett szavazatok többsége az 1841ki választmányt bizta meg. VIII. A' tagajánlasi ívek felolvasása után választáshoz fogván a' társaság, a) tiszteleti taggá Pulszky Ferencz rt. választatott; b) az ezen választás által a' nyelvtud. osztályban megüült helyre Jászay Pál lt; c) a' törvénytudom. osztály helybeli r. tagjává első helyt Fogarasi János lt. ajánltatott, kiaz igazgatóság által a' legközelebbi ülésben ki is neveztetett. — d) Kossovies Károly helyére a' történetud. osztályba Horváth Mihály lt. léptetett. e) Levelezőtárogokul választattak: Henszlmann Imre orvos dr., Hunfalvi Pál h. ü., Kriza János kolosvári unit. pred., Kubinyi Ferencz tb., Lugossy József mármaros-szigeti ref. colleg. prof., Peregriny Elek phil. dr., Török János gazdasági-egyesületi előadó 's Trefort Ágoston tb. IX. Elhatározottat, hogy ezentul minden lev. tag is, szakjabeli elő-adással, mely nemesak tudományos, hanem szépirodalmi mű is lehet, köszön-tson be; vidéken lakóét, ha személyesen meg nem jelenhetik, annak képeben a' társaság más valamely tagja terjesztvén elő. A' m. t. társaság kisgyűléséből, jan. 10. 1842. Schedel F. titoknak.

(Énekiskolai vizsgálat). A' pestbudai hangászegyesület igazgatása alatti énekiskola növendékeinek f. iskolai esztendőben első félévi nyilvános vizsgálata jövő esztőtörtökön január 13kán tartatik Pesten a' városi kisebb redut-teremben, és pedig az ifjaké délelőt 9., a' leányoké délután 3 órakor, mely-

re mind a' két városi műkedvelő közönség, különösen ez intézet t. ez. gyá-molói ezennel tisztelettel hivatalosak. Vizsgálat tárgyai: elmélet, gyakorla-tok, magándalok, Engesser prof. magyar miséje, és karénekek. Má-t-ray Gábor, m. k. énekiskolai igazgató.

A' pesti műgyesület f. évi dec. 26kán tartá Fáy András egyesületi elnök ur előlülése alatt idei 2dik közgyűlését, melyben I. felolvasatván a' mult hó 21én tartott közgyűlésből a' f. évi számadások 's az egyesületi leletir megvizsgálá-sa végett kiküldött bizottság munkálkodásáról szóló jelentés, az tudomásul vé-tetett. II. Bemutatott azon kömetzet próbanyomata, melyet Goupil párisi mű-árus ur az általa szerződésileg készítettett mű-lap hiányos kidolgozásából az egyesületre háramlott rövidségért pótlékké az egyesületnek olly módon ajánlott, hogy ez csak a' papiros árát 's munkabért tartozván megteríteni, az érintett kö-metszéből nyomatokat annyi számmal rendelhessen, mennyit a' t. ez. részvé-nyesek kívánni fognak; ennek folytában tehát a' közgyűlés oda nyilatkozott-miszerint ámbár Goupil ural a' kérdéses műlap iránt kötött szerződés már csak azon oknál fogva is, mint hogy a' művész, kinek a' műlapot szerződésileg ki-dolgoznia kellett volna, időközben megholt 's így a' szerződés alapja 's annak kötereje megszűnt, jogszzerűleg nem kötelezhetné az egyesületet arra, hogy a' kérdéses műlap nyomtat Goupil urtól, ki a' szerződésnek különben is több tek-intetben nem tett eleget, elfogadja; mégis miután az idő már annyira előreha-ladt, miként más műlap iránt ez évben egyáltalában nem történhetik gondosko-dás, de a' szerződésnek már ez időre felbontásából eredhető párlekedés elker-nyülése tekintetéből is, továbbá azon oknál fogva, mint hogy a' kérdéses műlap-nyomatok minélelőbbi beküldésére a' nov. közgyűlés határozata folytában Gou-pil ur már ismételve felszólítottat: — a' közgyűlés a' kérdéses szerződést a' f. é. műlapra nézve teljes erőben ollykép rendelte megtartatni, miszerint Gou-pil ur a' f. évi műlap' nyomatit legfeljebb 1832ik évi febr. közepéig multhatlan-bul beküldeni tartozzék. Egyébiránt a' fenérintett pótléklapot illetőleg oda nyi-latkozott a' részvényesek többsége, hogy valamint egy részről semminemű pótlékla-pot elnem fogad, ugy más részről a' jövő évben kiadandó műlap iránt szinte Goupil-ural kötött szerződést a' művész halálának kinek ügyessége egyedüli bír a' választ-mányt a' kérdéses szerződés kötésére, — közbejöttével érvénytelennek tekinté, mi iránt Goupil urat ollykép rendelte értesítetténi, hogy netalán e' részbeni ellenvetésü szinte jövő évi febr. közepéig az egyesülettel tudatni el ne mulassza. Azon eseti-re pedig, ha a' műlapnyomatok a' fené kitűzött határidőig netalán be nem érke-znének, egy rendkívüli közgyűlés fog a' tiszt. ez. részvényesek ez időre ki-elégítése iránt intézkedni. III. Az egyesület ez évi munkálkodásának folyama-alatt kifejtett szükséghez képest az alapszabályok köv. módosítottak: 1) A' mű-bíráló választmány hatáskörét illetőleg azon szabály állítottat fel, miszerint ha a' műbírák által az évenkénti kijátszashoz megvételre ajánlt műdarabok vala-mellyike az igazgató-választmány egyetemes 's osztatlan tetszését meg nem nyer-né, azonnal titkos szavazás alá boesáttassék 's ha ez uton a' kérdéses mű nem fogadatték el, az a' kijelöltek sorából minden további kérdés nélkül hagyassék ki, 's helyébe a' műbírák által más ajánltassék. 2) A' kiállítandó műdarabok-nak Pestre leendő szállításmódja iránt következőben állapotott meg a' közgyű-lés, ugyan is: Bécs, Prága, München és Triest városok állomási helyekül olly-képen tüzettek ki, miszerint a' művészek kiállítására beküldendő műveiket a' főntebbi helyekre saját költségükön tartozzanak beküldeni, az egyesület pedig csak innen fogja a' Pestre szállítást saját pénzerejével eszközölni; azonban honi művészek által készített 's beküldött műdarabok a' haza minden részéből az e-gyesület költségén fognak Pestre szállítatni; az ereditésig mind bel- mind kül-földi művekre nézve főto megkivántóság gyanánt köttetvén ki. 3) Két számmal ellátott részvényjegyek az eddig kiadattakon kívül a' jelen aláírási időszak le-forgásaig nem fognak kiadatni. 4) Az igazgató választmányának egyesületi ügyek igazgatásába eddig volt befolyása jövendőre akkép állapítottat meg, miszerint a' választmányi tagok 2/3 része állandóul megmaradván, csak 1/3 rész választ-assék évenként újra, mely az ekkénti kilépésre sorshuzás által fog kijelölteni. 5) A' választmányi ülésekben teljes erejű határozat hozatalára szükséges tagszám 7ben állapítottat meg. 6) Az egyesület ügyei, jelesül a' pénzkézelen, a' kiállítandó művek el — 's visszaállítatása 's kiállítás rendezése körüli fel-gyvelésre 3 igazgató rendeltetett a' választmány köréből választatni. 7) Az alap-szabályok azon rendelete, mely nem művészekül beküldött műveknek az egye-sület általi megvételét tiltja 's mely a' beküldésbeni versenyzésre addig zsbí-basztólag hatott, — megszüntetni rendeltetett. 8) Ha a' műlap az egyesület ál-tal kijátszott festvények közül választatnék, tartozni fog a' nyertes az illy mű-vet az egyesületnek lemasoltathatás végett átengedni. IV. Az évenként kiadati szokott műlapnak legezelszerűben honnan lehető szerzése iránt az egyesületi szer-zésére Eckstein Adolf, Lukács Möricz, Németszeghy Benedek, Simon Florent és Wagner Sándor tiszt. ez. urakból álló bizottság küldetett ki. V. A' kiállítás helyen benyújtott folyamodására a' nm. m. k. ud. kincstár által kiadott abbeli kegyes végzés, miszerint a' pesti műgyesület jövendőre ugyanazon kedvezményekben fog részesítetténi, melyeknek a' bécsi ugyanillynemű egyesület örvend, — fel-olvasatván, hálás köszönettel tudomásul vétetett. VI. Előterjesztvén Wagner József egyesületi pénztárnok ur abbeli folyamodása, miszerint a' pénztárnoksá-gról lemondván, hivataloskodásáról bizonyítvány kiadását kéri: e' kérelem tel-jesítése elrendeltetett. VII. A' hazai hisztóriai képek iránt a' művészekben vál-lalkozási szellemnek miként lehető előidézését tárgyzó választmányi javaslat el-fogadattott azon módosítással, miszerint az egyesület által 50—100 aranyban kitűzendő jutalomért csak olly művek pályázhassanak, melyek honi művészek vagy is ollyanok által készítvék, kik vagy születésükre nézve honfiak, vagy a' hazában már megtelepültek. VIII. Fáy András ur egyesületi, Wagner Sándor ur pedig választmányi elnököknek közakarattal jövő évre is megkérétvén, igaz-gató választmányi tagoknak szótöbbség által t. ez. urak választattak: Barabás

Miklós, Chrismár Ferencz, Eckstein Fridrik, Eötvös József b., Ferenczy István, Forgách Lajos gr., Frankenburg Adolf, Fröhlich József, Hajnik Pál, Heinrich nep. János, Hengelmüller Mihály, Iszer Vilmos, Karlovsky Zsigmond, Klette Károl, Koszgleba János, Lukács Mórész, Memlaur János, Mihályfy Antal, Mühr Antal, Müller János, Németszeghy Benedek, Orczy György b., Prónay István b., Rosti Albert, Rösler Mórész, Róth Ignác, Rupp János, Sartory János, Schedel Ferencz, Serényi László gr., Szabó János, Szalay László, Szekrényessy József, Tasner Antal, Tessényi Zsigmond, Trefort Ágoston, Walthier Auguszt, Weide Vilmos, Zorn Leopold. — Titoknoknak: Szekrényessy Dániel. Pénztárnoknak: Klausz L. A. választott-meg. Pest, dec. 29én 1841. — A' közgyűlés megbiztából Szekrényessy Dániel m. k. egy. titoknok.

Liszt zongorász - hősünek a' berliniek dec. 27kén hallák először; ezen első zeneversenyét, melly a' hallgatókat olly rendkívüli varázserővel bájolá el, még számos követendi, minthogy a' közönség nagy, 's ezek vágyódnak illy csuda hangokat éltökben legalább egyszer hallani. A' versenyt a' király maga egész családotul dicsőíté jelenlétével; egyedül a' királynét marasztá hon a' gyász, mellyet anyjéért visel. —

(Mezei Naptár.) A' m. gazdasági egyesület ismételtesztő szakosztálya m. n. 19én tartott ülésében örömmel értesüle, mikép a' Mezei Naptárnak ez évre 40. ezer példányban kiadott folyama egészen elkelt. A' t. közönségnek ekkép növekedő részvétele tehát azzal viszonzandó, hogy a' jövő folyam minél tökéletesb legyen; a' t. író-közönséget tiszteletteljesen szólítja fel: lenne szíves annak tartalmát alkalmas cikkekkel, mellyeket alulirt fogadand el, gazdagítani. Az eredetiek, nyomtatott ivenkint 20 p. forinttal tiszteltetnek meg. Minthogy pedig nyomtatását sokára nem halaszthatni, 's az egyesület érdekében fekszik a' Mezei Naptárból sem többet, sem kevesebbet nem nyomtatni, mint mennyi elkelhet: valamint az illető t. cz. írók becses cikkeiknek minélelőbbi beküldésére, ugy azon t. cz. könyvtárosok 's könyvkötők, kik azt szabott áron 20°/^o ráadásért terjeszteni ohajjtják, szívesen kéretnek, ne sajnálják alulirtat ezen tudósítás olvas-tával nyomban értesíteni, mennyi példányt reménylenek eladhatni belőle. Pest, jan. 8án 1842. Kaeskovics Lajos m. gazd. egyesületi titoknok.

1841ki decemberben a' vakok pesti intézete javára köv. adományok folytak be, 10 p. pénzben: t. Kossuth Lajos tb. ur által, egy nevé tudatni nem akaró nevében 10. fr. Gottvald Anna pesti lakos asz. hagyomány 2. fr. t. Dobrotkay Mátyás számbéki pléb. hagyom. 6. fr. t. Beke Ferencz hidegkuti pléb. hagyom. 4. fr. tiszántuli helyét. superintendentiából 39. fr. 2. kr. ft. szerviai püspök, néhai Miskolezy András ur hagyom. 100 fr. t. Vincze Károly, üllei pléb. hagyom. 6. fr. m. nyitrai püspök Palugyay Imre ur rendelménye átal 7. fr. 31°/₁₀ kr. t. Balási János néhai kanonok, és királyfalusi pléb. hagyom. 10. fr. Egy nevé tudatni nem akaró, Redlich József pesti vásáros által 5. fr. Guderman Lajos, pesti ház-birtokos hagyom. 2 fr. Az intézet háza új fölépítésére: t. Eckstein Rudolf fősz.-bíró ur újra beszédet a' pilisi járásban 47. fr. 12 kr. A' n. m. H. tanács t. cz. tisztikara 190. fr. 5. kr. t. Csaszné assz. 10 fr. Csikyné assz. 5 fr. t. Sztárok Ignác ur 5 fr. t. Lukács Teréz kisassz. 5 fr. t. Csomok Mária kisasz. 2. fr. t. Jakabfy Gergely 5 fr. t. Haáder György ur 10 fr. báró de Klengen kapit. 2 fr. Domán János ur 1. fr. t. Gaal Mihály ur 1 fr. Potrubányi Lukács ur 1. fr. tisz. Hury Fer. vadkeri pléb. ur 1. jr. Kelemen Imre ur 1. fr. Fekete Katalin asz. 1. fr. Bereczky Károly ur 1 fr. t. Horváth György ur 1 fr. N. bócsai Tóth Imre ur 1. fr. Berkes János ur 1. fr. t. Lukács Antal ur beszédet apróbb summákban 4. fr. 40. kr. ugyanő maga adott 24 fr. 20 kr. a' csanádi káptalan 50 fr. Péteri helység lakosai 6. fr. Leeb Ferencz billei hasznobérlő, t. Szilassy István ur által 5 fr. Dapsy Sámuel ur 12 fr. Egy fogadásból bejött summa 6 fr. A' Gyuri helységtől 2. fr. t. Simoncsics egyeki pléb. ur 6 fr. Ugyanő a' helységtől 48 kr. Pesten dec. 31kén 1841. Gömörly Károly pénztárnok m. k. Láta Dubraviczky alispán.

C s o n g r á d b ó l. Mult dec. elején végzett közgyűlésnek heves vitakozásra szolgáltatott alkalmat a' szegedi nemesség válasz-tási ügye. A' szegedi nemesség t. i. két pártot levő, az ellenpárt az orgazdasági gyanuba esett hadnagy helyébe mást ohajta választani 's ez iránt folyamodását az alispán-hoz benyújtotta. Sok vita és személyeskedés után a' tisztügyészi vélemény felolvasztatott, melly szerint a' szegedi hadnagy orgazdasági gyanú miatt tisztügyészi perbe idéztetett 's határozattá vált: hogy a' hadnagy - választási gyűlést 's kijelölést a' járásbeli szolgabíró tartsa meg 's egy küldöttség a' szegedi nemességet összeegyeztetni próbálja. A' szegedi husárosak kérelme a' hús fontjának 1kr. aljebb emeltetése iránt Szegedre nézve, mint megyénk egyéb helyein árultatik, tagadólág utasított el. A' n. m. h. tanácstól tudósításadás végett érkezett, mintegy 60 szegedi nemes által aláirt folyamodás következtiben, hol egy szegedi család nemessége kimutatására szorítottani kéretik, a' kívánt vizsgálat elrendeltetett.

S á r o s b ó l. Az adó tárgya megrostálása végett még augusztusban határozott közgyűlésünk mult nov. 29én nyilttatott meg. A' költségrovatok vizsgálatában először a' hajduk száma az adózó nép terhének enyhítése végett tizenkettővel csökkenteni, ruházatjuk pedig a' sinórokra nézve több napi vitakozás után egyszerűsítettni határozottatott. A' napi díjak taglalása közben indítvány tétetett, hogy a' polgári törvényszék bírát fizessék a' peres felek vagy pedig fizetés nélkül bírásoknak több megye példája szerint. Ebben sokau veszélyt látván a' nemesi jogokra háramlani, kifejték, mikép rájuk csak országgyűlés róhat adót 's határozattá lön: hogy ezen indítvány halasztassék akkorra, midőn az országos rendszeres munkálatok során a' törvényszékek rendezése országgyűlésileg fog elhatározatni. E' szerint a' törvényszéki bírák két pengő forintot napi díj fejében továbbra is huzandnak az adózók pénztárából. Következett az utak igazítási rovatköltsége, minek csökkentéséül utkaparók indítványoztattak felállítatni 's e' czélra főleg az izraelitákat adóztatni, kik az uti munkától természetöknél fogva iszonyodván rájuk már eddig is fizetés volt kivetve, de annak nyomát rendetlen kezelés miatt a' közönség nem látta. Most tehát az izraeliták a' zsellérekkel egy osztályba soroztatván, az ezek által teljesített szokott napszámok 20 váltó kr. jávali megváltására köteleztettek. — A' vontatási költség 9332 p. fra rugván, a' RR. e' részben csak a' vontatási nyugtatványok szigorú vizsgálata ál-

tal vélték segíthetni. Sőt U. L. lelkes bírónk indítványozá, hogy a' főadószedő számadása nyomassék ki vagy a' nemesi pénztár költségén vagy szabad ajánlás útján. A' czélszerű indítvány közakarattal elfogadtatott volna, ha köztünk párt nem agyarkodik vala, mellynek lelkében fekszik minden ujítás, minden indítványnak ellenszegülni. Az indítványozó látván tervét a' költség-megtagadásban megakasztva, a' nyomtatási költséget magára vállalá ugy, hogy bizonyos díjért kinekinek szolgált példányokat. Így a' többség a' számoltató szék egész nyilványossággal tartása mellett az indítványt elfogadá. Végre az orvosszerek évenként mintegy 7000 p. fra rugván, ezen rovat jövedőre végkép előtörletett, ne-hogy azonban a' szegény tehetlenek ápolás nélkül maradjanak, meghagyaték a' szolgabíráknak, hogy helységenként pontosan írják össze az illyeket 's az ezek gyógyítására szükséges szereket az illető helység köteleztessék kiüzetni. E' tárgy befejezte után felolvasztatott volt főispánunk búcsulevele, mellyre válasz rendeltetett. A' megyei körlevelek sorában legnevezeteseb volt a' híres borsodi, melly azonban azon elv szerint, hogy az kígyót lappangtat, pártolásra nem talált, de igen Fejérnek a' gyorsírók pártolására felszólító levele. —

Turóczbul dec. fogytán. Évnyegyedes közgyűlésünk f. hó 6án kezdődött, 's miután időközött tartott törvényszék és számvizsgáló szék által félbenzakasztott, ma befejeztetett. A' t. széken igen számos pör fordult elő 's bár többnyire két ülésben folyt a' bírói tanácskozás, mindazáltal még néhány pör részint vizsgálatlanul maradt, részint ítéletkihirdetés végett jövő sedriára halasztatott. A' gyűlési tárgyalásokat megelőző a' mult gyűlések jegyzőkönyvei hitelesítése, melly alkalommal, miután a' 89 sz. Jelenkorban 17 pont alatt említett 's ott körül-ményesebben előadott hatalomkört megtagadó végzés szövegére került. J. J. t. b. a' hozott végzést, fontos 's törvényes gyakorlaltól alapult okoknál fogva elveivel meg nem egyezőnek, sőt törvény-elleninek nyilatkozatván, bár azt ez uttal megmástitatni nem akarja, mennyire azonban ezen végzés kisebb számú közön-ség által hozatván, jövedőre hasonnemű esetekben bizonyos szabályul használtatnék, ennek elhárítása tekintetéből végzésileg elhatározatni ohajtotta, hogy olly esetekben, hol egy törvényes bíró, a' törvény esetét bíróilag kimondván, ennek következtiben hatalomkört szorgalmaz a' megye által kirendeltetni, a' törvény 'esete' bírálásába 's helyeslésébe a' megyei közönség ne boesátkozzék. [Ez indítvány hevesb nyilatkozásokra szolgált alkalmul, sőt azon nyilatkozást, miszerint az előbbi végzés törvényelleninek mondatott 's más egyed által is annak ismételtetett, némeltyek sértőnek 's megfenyítendőnek állíták, de azon kérdésre: minő kifejezéssel kelljen élni a' „törvényelleni“ szó helyett, mi különben más fontos e-setekben gyakran használtatik, csak kitérő választ adának; végre azonban az indítványozó, bár többek által támogatott, fentartván más alkalomra e' tárgyú indítványozási jogát, indítványát most visszahuzta. Egyébiránt mi a' gyűlési tárgyak érdekességét illeti, azok az octoberihez koránsem hasonlók, 's idő szüke miatt több hivatalos jelentés tárgyalatása jövő gyűlésre halasztatott. Említésre méltók leginkább köv. 1.) Körmezővárosa követelt törvényhatósági jogánál fogva Turcsok helységből legközelebbi katonaujonz - állításkor három egyedet városi illetőségébe soroztatott, kiknek átírása midőn e' megye által törvényes igazaihoz ragaszkodva (l. m. é. Jelenkor 56. számát) felsőbb helyen szorgalmaztatott, a' n. m. H. tanácstól tagadó válasz érkezett, ellenben egy Alsó-Turcsokból származó szökevény katonának vagyona biztosítása ugyanazon kormányzati más intézvényben e' megyének hagyatott meg 's így a' megye törvényhatósági joga tetteg elismertetett. 2.) b. Révay György örökös 's valóságos főispánna kineveztetéséről hivatalosan értesítettvén a' Rdek, számos tagból álló küldöttség neveztetett, melly dec. 19én kir. tan. 's első alispán Lehoczky Imre vezérlete alatt Mosócson, az ujdun kinevezett főispán rendes lakhelyén tisztelkédését megtevé. Rakovszky Adolf főjegyző magyar beszéddel üdvözlé a' főispánt, mire szinte magyar hangú válasz adatott, 's ez talán századok óta megyénkben első példa, hogy illy tisztelkedő beszédek magyarul tartattak. 3.) Nádor ő fens. több rendbeli leveleiben az országosan kivetett koronázási, muzeumi, 's nemzeti színházi illetőségink 's tartozásink letisztázása sürgettetvén, hogy addigis, mig az egyedes kivetés eszközöltetik, ezen törvényes rendeletnek némileg eleget tehessünk, a' járásbeli sz. bíráknak meghagyatott, hogy a' megyebeli közbirtokosakat e' végett pénzelőgezésre szólítsák fel, mi ezután a' kivetendő mennyiségbe fog tudatni, egyszersmind az 1834ki birtokösszeírás kiigazítására minden járásba választmány neveztetett, munkálkodási eredményét jövő évnyegyedi gyűlésre beadandó. 4.) A' vegyes házasságok érdemében eljáró sedria határnapja jan. 11kére tüzetett. — 5.) Az uti választmány jelentéséből kitünvén, hogy több helység kivetett évi mennyisége felül többet dolgozott, ellenben számos helység nem esekély számú nappal tartozik, miután ezen ellentétes különbség onnan származott főleg, hogy az illető tisztviselőkből egyik vagy másik kivált valamely rendkívüli esetbeni közmunka-rendelésekről mit sem tudván, a' kellő arányt ez oknál fogva meg nem tartották, ennek jövedőben elhárítása végett, a' helységek közmunkákra kirendelési igazgatása a' másodalispánra, mint az uti választmány elnökére olly formán bizatott, hogy előfordulandó rendkívüli esetekben is csak az ő általa e' végett kijelölt helységeket lehessen alkalmazni; egyéb-iránt a' felüleget napok koronkint az illető helységeknél be fognak tudatni, 's a' tartozások rendkívüli munkákra szakonkint fordítatni. 6.) Egy raboskodó némb-ber folyamodását hallgatással nem mellőzhetem el, ez t. i. gyermekgyilkolásról vádoltatván 's enyhítő körülményeknél fogva egy évi fogságra ítéltetvén, ámbár a' rá rótt évi fogságon felül már más egy évet állott ki a' megyei börtönben, de mivel a' felebbvitt büntető pör a' kir. Kuriától még vissza nem érkezett, tovább is rabságban maradni kénytelen. A' megye e' szerint a' kir. személynököt a' pörnek minélelőbbi megvizsgálására megkeresni határozta. Tanuságul legyen ezen példa is, mennyire kívánatos, hogy a' kir. Kuria számtalan pör vizsgálá-sával elhalmazva, a' büntető pörök vizsgálatától mentessék föl 's helyébe más külön ítélőszék alkottassék. 7.) A' megyei mérnök bizonyos magány-tett miatt fenytő kereset alá jöven, 's e' miatt még martiusi közgyűléskor hivatalától fel-

függ
tetett
vizsg
felleg
azok
fogva
megy
állal
mive
den h
szóli
írasi
csan
vény
még
lök n
nak i
's e'
küld
Rutk
járt,
ez al
egyes
nevez
peres
tani e
mind
jogot
közgy
kisgy
végre
lő kim
esper
rábbi
legcz
egyhá
ség á
lött u

(
került
támad
lázás
horgo
's más
rák m
gyatv
VII. l
kérdé
1804k
nyekr
lett a'
gositá
mind
setben
az em
midőn
szí, l
ságná
az e'
az a'
lebb,
vékes
szerim
monda
legyen
tetésre
vetkez
re ne
nak ut
czátl
korba
itélhet
tézvén
helyta
kiadat
szinén
vmege
tudom
gett el
által b
nek fe
tal tet
jezései
a' vár
azonba
lóság
hogy a
nics e
X. A'
48 isk
kir. Es
nyer é
kodik!

függesztetvén, miután a kereset betudása mellett, egyébiránt a vádtól fölmentetett, 's egyedül a megsértett egyednek 30 pengő forint fizetésben 's a tiszt vizsgálati költségek megtérítésében marasztaltatott el, megyei szolgálatba újra felfogadtatott. 8) Fejér megyének a gyorsírók érdemében felszólítása, miután azok által a kívánt czélt, mint ezt J. J. tb. tapasztalásból merített tudomásnál fogva híven előadá, koránsem érhetni el, pártolást nem nyert, ugy szinte Bereg-megyének a hónapok neveit érdeklő levele csupán tudomásul vétetett, némellyek által kijelentve levén, hogy a divatos római elnevezések, mennyire azok más névzetek által is használtatvák, legczélszerűbbek. 9.) Pestmegye minden hazafit meleg részvétre a felállítandó középponti prot. iskola tárgyában felszólító levele, járásbeli sz. biráinkhoz olly meghagyással utasítottatott, hogy aláírási íveket nyitván, adakozások gyűjtésében buzgón járjanak el. A borsodi és esanádi levelek tárgyalatás alá még nem kerültek. A számvizsgáló szék eredményeiről majd talán későbbben lesz alkalmam kimerítő tudósítást adnom; most még két rendbeli ev. esperességi dec. 16án 's 21én tartott kisgyűlésből közlök némellyeket. Miután e megyében lakó kath. papság az ujdun kinevezett főispánnak in corpore tisztelkedett, ezt az evang. esperesség sem akará elmulasztani, 's e végett dec. 16án kisgyűlés tartatván, számos világi 's egyházi tagból álló küldöttség neveztetett, melly is még akkor nap kir. udvarnok 's másodalispán Ruttkay Károly, mint esperességi főfelügyelő vezérlete alatt tisztelkedésében eljár, 's a mint a főispán részről igen nyájasan fogadtatott, ugy azt sem tartom ez alkalommal megemlíteni fölöslegnek, hogy b. Révay nemzetség, 's annak egyes tagjai akár az egész esperességet, akár egyes ekklesiákat már több ízben neveztesb jótétben részesíték. Az utóbbi gyűlés főfeladata volt: megholt esperes Záborszky Pál helyébe más esperesnek miképen választása. Mióta a mostani esperesség szerkezete fenáll, már 5 esperese volt, de a választási rendszer mind annyiszor változott, mi miatt most is különbözének; némellyek a kijelölési jogot egyenesen 's kizárólag az esperességi felügyelőnek, némellyek csupán a közgyűlésnek akarák tulajdonítani, némellyek pedig abban, ha a kijelölés most kisgyűlésileg történik, előbbi esetekre hivatkozva, semmi akadályt nem találtak; végre némellyek a titkos szavazás mellett nyilatkozván, az esperességi főfelügyelő kimondá, miképen ő az elnöki jogokat csak annyira, mennyire azok neki az esperességi gyűlés által tulajdonítottanak, akarja gyakorolni, 's e szerint a korábbi esetek gyakorlatát jelenre alkalmazni nem kívánván, a titkos szavazást legczélszerűbbnek véli. Ez határozattá lön, azon megjegyzéssel, hogy minden egyház 3 lelkészt jelölvén ki 's a titkos szavazatok egy e végett nevezett küldöttség által felbontatván, azon 3 egyed, kinek legtöbb szavazatja leszen, mint jelt újra választás alá bocsátassék.

(A verőczemegyeyi választmányi ülés határozatának folytatása). IV. Szóba került a kisgyűlések megszüntetése is, 's noha ezek ellen hathatós kifakadások támadtak, még is mivel ezek a törvények által gyakran, sőt legutóbb a befalázásoknál is említetnek, meghagyattak. V. A dunai, kosarakban álló, malmoknak horgonyokra tétele ujdun szigoruan elhatározottatott. VI. Bizonyos végrehajtás 's más igen nyomos adatok illő figyelmeztetése következtében a tiszt. szolgabírák minden előttök teendő pörfelvételtől 's bíraskodástól elmozdítottak, meghagyatván nekik az egyéb törvényes eljárások, idézések, nyomozások, megintések. VII. Egy a félévi raboskodók lajstroma iránt felvett hitanási újabb intézvény a kérdésbe vett nehézségeket kielégítőleg föl nem oldotta: ugyan is hivatkozva az 1804ki jun. 5. 12703 sz. és 1812. majus 12. 14536 sz. alatt kibocsátott intézvényekre, azt állítja, hogy ezek által a megyei ügyvédeknek okos véleménye mellett a főlebbviteli kérdés eléggé ki volna merítve, holott épen az is fő felvilágosítást váró nehézség, miért kívántatik épen ezen okos vélemény ellenére is, hogy, mindengyilkolási (?) esetben hozott ideigleni büntetés, bár annak alapja esupa esetben, vagy könnyű vétekben (culpa levis) gyökerezzenek is, főlebb vitessék? holott az említett két rendbeli magas rendelet csak oda utalja az ügyvédi hivatalt, hogy midőn (nemesak gyilkossági, hanem mindennemű) főbenjáró büntetést észreveszi, hogy a ne tün igen kegyelmes időleges büntetés sem a törvény szigorúságának sem a büntett fokozatának eléggé meg nem felel, a pört főlebb viheti, t. i. az e részben főnálló törvények ellenére is: ezek mellett t. i. minden kérdésre az a rendszeres felelet: e' vagy ama' gyilkossági pör azért nem vitetett föl-lebb, mivel a kiszabott ideigleni büntetés mind a törvénynek, mind a büntett vétkes, vagy csupán eseti fokozatának az ügyvédi hivatal alázatos véleménye szerint valóban megfelelne. Továbbá az 1791: 43. és 1836: 17. törv. czröl elmondatik, hogy ezek rendelete arra nem esavarható (?) hogy mellettök szabad legyen a bűnösöket olly kemény (t. i. egyszeri 's nem ismétlendő 40 botra) büntetésre kárhozzatni, miért is tartassék-meg a legfelsőbb k. leirat, mellynek következtében a testi büntetések legmagasb fokozata az egyszeri 30 páczánál többre ne terjedjen. De épen ez volt a kérdés, hogy míg az említett törvények annak utján módján eltörölve ninesenek, mindaddig az egyszerre odaitélt 40 páczául iránt észrevételt nem tehetni, mivel ha egyszerre itélt 100 bot vagy korábbi főlebbvitel alá esik, lehetnek esetek, hogy törvényszerint annyit is oda itélhetni 's kérdés: minek van foganatosabb ereje? az említett két rendbeli intézvényeknek-e vagy a világos törvényeknek? Mind e' mellett is az említett helytartósági intézvény az itélőszéknek, 's ügyvédi hivatalnak hozzátartás végett kiadni, határozottatott. VIII. A Szerém gyével főnforgó határvillongás a helyszínen t. i. Klisszapusztán, a horvát báni kiküldött bíró által nemes Verőczemegye részire kedvezőleg lön eldöntve 's a végezmény (mellyt előbb, nem tudom minő? de törvényben nem alapult szokás mellett báni megtekintés végett előterjeszteni szoktak) kihirdetése után a határdombok a ns Verőcze gyé által bemutattatott 1763ki határozási levélszer és 1786ki térkép szerint leend-nek feltöltendők. IX. A régi megyeház elzalogosítása miatt sz. k. Eszék vsa által tett kifogások a nm. hitanás által közöltetvén, ezeknek illedelemsértő kifejezései egyetemes roszalást vontak magok után, mi is a középponti főbíró által a városi tanácsnak kijelentetni rendeltetett, az actio ez uttal el lön engedve: azonban a b. tanácshoz jelentés tétetett, hogy Eszék városa adatai minden valóságától távolak 's ezek helyesebbekkel pótolattak, 's a határozat eredménye az, hogy a ns megye egyenes birtoki jogáról soha le nem mondván, ha a városi tanács e' részben ellenkezőt merne állítani, tudja mit irt Moyses és a próféták. X. A falusi iskolákról táblázatok szerint van a megyében rendesen behozott 48 iskola, ezekben tanítást nyer 1981 gyermek 's így Verőcze népességét (sz. kir. Eszék városát kivéve) kerek számban 140 ezerre tevé, minden 71ik egyed nyer évenként ollyan millyen oktatást, míg több 190 ezernél a nélkül szükség-kodik! a legnépesebb helyek így állanak:

Verőcze mvros több mint 4000 lakossal, tanítat	205.
Dálya " " " " 3600 " " "	70.
Tenye falu " " " " 2500 " " "	10.
Valpó mezővros " " " " 2400 " " "	115.
Miholjác mvros " " " " 2200 " " "	130.
Diakovár mvros " " " " 2000 " " "	130.
Szarvas ném. falu " " " " 800 " " "	132.

Ezekből kiviláglik, hogy a falusi népnevelés ügyében még igen igen sok kívánandó marad fön. Dicséretes említést érdemel a diakovári megyés püspök azon üdvös rendelete, melly által iskolával el nem látott papi helységekből a köznép oktatására bizonyos fizetéssel ellátott segédpapok rendeltetnek a lelkészek mellé, kik az iskolamesteri hivatalt töltik-be. Bár e' jótékony terv mindenütt egyiránt létesítették 's a falusi nép legalább annyira mennyire tanulhatna kevés olvasást, írást és a számvetés legszükségeseb elemeit!

Tereske, dec. fogytán. A nógrádi nemzeti intézet f. évi nov. 24kén b. Podmaniczky Mihály előlülése alatt tartott közgyűlésben tőkéje gyarapításul minden három évben tartatni szokott táncvizgalmot határnapjaul: 1842. év január 16dika estvéjét B. Gyarmaton a' megyeház nagy teremében rendeztén; abbani részvétre megyebeli, 's kül szomszéd megyei némbereknek külön levelekben meghívását határozta, minek sikerét biztosan reméli is, mert a' szépnemnek a' közjó iránti hőkeblőségét ismerve hiszi, hogy az intézet czélja, (mi a' tót ajku gyermekek magyarosítása 's illetőleg népnevelés) köz-tudomásul levén, a' közönségtől méltánylást nyerend. Friedezky Lajos tit.

(Időjárás 1842ben.) A Herschel által fölfedezett 's ismértes valószínűségi számítás szabályi szerint köv. időjárásunk lesz a folyó évben: január majd egészen szép lesz (?) csak vége felé álland be esős és havazó idő, mi február elején 8 hideg és szeles napnyi félbenszakasztás után, egész martius derekaig tartand, melly sok havat és zivatart, végre pedig kellemes időt ígér. Az aprilis szép napokkal fog beköszönni, mellyeket azonban valóságos aprilisi (változó-kony) idő váltand föl. A majus szinte kevés alkalmat adand költőinknek tavaszi dalokra, mert alig lesz egy kellemes napja; de a' junius, kivéve első negyedét, igen kellemes leend. A' julius minden 8 napban változik, esős és tiszta idővel. Az augustus, természete ellenére, nemesak nem tikkasztó hőségű, hanem ugy-szólván hideg lesz. Csak septemberben tisztul ismét ki az ég 's akkor egy majd tőkéletesen kellemes hónapnak örvendhetünk. Ellenben october, melly szép napokkal kezdődik, nem sokára kellemetlen esős időre fordul, mi jó formán az év fogytaig tartand, mert eső, szél és hó egyre fognak alkalmatlankodni, 's csak 8 tiszta nap várható novemberben és szintannyi decemberben. Ha Herschel e' számítmódja helyes, valóban igen kevés szép időt reménylhetni ez évben. Jóslási kuleszt e' számításnak majd közlendi Társalkodóink. —

Szakolcza. Mi kik a' szakolczai nemzetiséget egy idő óta figyelemmel kísérvük, nem kis részvételt olvastuk a' nyitrai közlés azon pontját, melly a' Szakolcza város főjegyzőjéről szól, és pedig annál inkább, mivel reményünket, melly-nél fogvást az ottani tanács lelkes egyedeinek nemzetiségünk ügyében eddig tett intézkedései fölött már e' lapokban örömlök nyilványítók, mindinkább teljesedni tapasztaljuk — és valamint egy részről e' derék főjegyzőnek, kihez minket barátsági viszony esatol, több hasonló kedves fogadtatást szívünköl kivá-nunk: ugy más részről nem tagadhatjuk meg a' nemes városi tanácstól azon dicső-séget, mellyre illy szép érzésű képviselőnek kebléből kiküldetése által mindenkor méltán számolhat. Határszéli.

(Tüzkár-biztosító egyesület Háromszéken.) Dec. 7kén létesült a' rég ohaj-tott viszonyos tüzkárbiztosító egyesület székünkben, mellynek alap-eszméje tud-tomra ez előtt néhány évvel született ns Marosszéken, 's onnan a' szomszéd Ud-varhely és Háromszékre is átszivárgott, 's mint üdvös 's czélszerű honosult. Mind a' Háromszékben az alapelvek majd ugyanazok kevés változtatással. A' három-székeinek rövid vázlata imez: Ezen viszonyos tüzkárbiztosító egyesület alkotják az egy főkirálybírósgat alatt egy törvényhatóságot kiegészítő Sepsi, Kézdi, Orbai és Miklósvárszékek. Az egyesület czélja távol minden nyereszkezdéstől a' kebelbeli tűz által károsultak kölcsönös felsegélése 's a' szántsándékos gyujtogatások megszüntetése, miután senki gyujtogatással felebarátját meg nem bosszulhatja a' nélkül, hogy maga is a' kárpótlásban ne részesedjék. Minden tag tüzkár ellen biztosítandó java árát maga határozza meg a' falusi vagy városi eskütség jelenlétében, melly kö-teles ellenörködni, hogy senki vagyonának tulságos árt ne szabhasson, a' tűz által okozott kárflzetéshez pedig azon arányban járul, mellyben biztosított vagyona áll az egész egyesülethez és a' kárhoz. Tüzkár ellen biztosítható minden vagyon, ki-vevén pénzt, irományokat és ékszereket, valamint a' kereskedéshez tartozó anyaga-gokat, mellyek köztudatban nem lehetnek. Megtérít az egyesület minden tűz által okozott kárt, kivéven a' külső ellenség 's belső lázadás által történendhetőket, mint-hogy ezek olly nagyok lehetnének, hogy a' megmaradtakat elnyelhetnék. Fizetés akkor történik ha kár esett, és akkora, melly a' kár-megtérítésre szükséges. Az egyesületnek csak egy állandó tisztje vagyon, a' pénztárnok, ki a' netalán igen kicsi kárflzetés esetében fenmaradhatandó pénzt kezeli, minden alkirálybíró hivatalánál fogva köteles a' kerületében történt 's bejelentett tüzkárt felvetetni, 's egy közép-ponti választmányának bejelenteni, melly a' fizetést aránylag felszítja, a' k. birónak kiküldi, 's ez a' maga kerületében a' pénzt felszedeti 's legfeljebb 30 nap alatt a' ká-rost a' helybeli eskütség által is aláírandó nyugtatvány mellett kielégíti. Minden a' szék keblében lakó egyed jótékony egyesület tagja lehetvén 's vagyonát bármi ke-vés legyen, biztosíthatván a' koldulástól mindenki eltiltatik; 's azon elvből, hogy a' mit Háromszék magának hasznost és üdvöst tehet, más törvényhatóság is teheti, idegen égettek sem remélhetnek székünkben felsegítést. 'S végre mivel mindennek, mi az ég alatt született és születendő, tápláló és fentartó eleme a' viláosság, mel-lyel világunk is kezdődött, az egyesületnek minden ügyei a' lehető legnagyobb nyilvánossággal folytatatnak. E. H.

Középszolnoki közgyűlés.) Dec. 20kán nyitotta meg az idősb alispán Köz-zep-Szolnok évnegyedes közgyűlését. Nevezetesb tárgyai voltak: 1) A' Rdek a-zon kérelmére, hogy mivel a' Zilahon szállásosó katonaság számára nincs honnan

rovattal tenni az élelmi cikkek pótlására, méltóztatnék a' főkörmány piaci ár eszközölni, tagadó válaszbán azon engedelem érkezvén, hogy a' tisztségnek előlegezze a' pénztárnok az egész évre kellő élelemnek szabály-szerinti árát, 's ebből vásároljon a' tisztség élelmet, de egyszersmind azon parancs, hogy a' többit, fizetése elvonása terhe alatt, a' köznéptől hajtja fel, a' Rdek visszairtak: hogy lehetlen rovattal tenniök; mert a' gabona szükéhez széna-szükség is járulván, a' melly marha ez évi tavaszon 60 forintos volt, azért most nem kapnak 30 forintot 's a' gabona ára is felhagyván, akkor egy marha árán 40 véka kétszerest lehetett vásárolni, most pedig csak 10zet. A' tisztség fizetésének elhuzására nézve tisztelettel visszairtak a' rendek, hogy a' tisztség a' megyének is számadással tartozik, 's midőn ennek rendeletét teljesíti, fizetését, melly különben is a' megye házi pénztárából jár, elvonni nem lehet. 2) A' b. Wesselényi Mikl. ellen kelt üdözö itélet megsemmisítését a' megyének tudtul adván a' főkörmány, a' rendek megkérték a' főkörmányt, hogy ezen megsemmisítést méltóztatásé k kihirdetni mindenütt, hol az üdözö itélet ki volt hirdetve. 3) A' juniusi közgyűlésre nézve a' főkörmány most is előbbi nézetei mellett marad, azaz a' tisztujtást megsemmisíti, 's a' most hivataloskodó tiszteket úgy nézi, mint a' főispán által helyettesítettek 's megkívánja, hogy mind a' választás, mind a' felküldés eddigi gyakorlat szerint történjék. A' Rdek is úgy nézik tiszteiket, mint kiket magok választottak, 's maradnak előbbi nézeteik mellett, nem ösmervén el, hogy a' főispánnak joga lenne helyettesíteni. 4) A' hat héti tanítás kitürése előtt a' kath. hitről reformátára áttért személyeknek hat héti tanításra kényszerítésében a' főkörmány előbbi nézetei mellett marad. A' Rdek is, azaz, ezen kitürésre nem fognak senkit kényszeríteni. 5) A' főispán a' megyéhez irt levelében, tudtul adja a' Rdeknek, hogy a' gyűlésen az elnökséget az idős bispánra bizza. A' Rdek megnyugván az elnök-alispán azon nyilatkozatán, hogy a' gyűlést törvényben gyökerező hatóságánál fogva hitta egybe, 's nyitotta meg, válaszolni határozták a' főispánnak, hogy az alispánnak, a' főispán engedelme nélkül is nemcsak törvényes joga de kötelessége is, midőn a' főispán nincs a' megyében vagy beteg, gyűléseket tartani, 's a' főispán ezen levelét, melly azt árulja el, mintha főispán engedelme, vagy megbízása nélkül nem lehetne közgyűléseket tartani, nehezelve vették. 6) Felolvasatott azon biztosság jelentése, melly a' tisztségnek f. évi február ótai jegyzőkönyvét vizsgálta meg. Közérdekű ebben hogy a' rongyszedés eltöröltetett. 7) Keservesen tapasztalván a' Rdek, milly borzasztó verekedéseket szült már két ízben az itatás, és Szatmármegye mostani szomorú esete is ijesztő példa gyanánt hatván rájuk, biztosságot neveztek ki, melly tervet készítsen a' közgyűlésekeni kihágások megzabolázására, melly terv más nap beadatván következőkben fogadtattott el a) A' ki itat, pénzt ad, ijeszt, v. a' beszélésen, tanácsláson felül akármi más módot követ el mások elcsábítására akár a' közgyűlés helyén, akár künn helységekben, az a' derékszék által 200 forint, v. ha ennyi pénze nem lenne, két éves vasoni fogságbüntetésre fog itéltetni. Ha pedig tisztviselő, v. hivatalkérő, kitűzésből v. kijelelésből (candidatio) ki nem marad ugyan; mert ellensége is rá foghatná, 's hirtelen ellátni nem lehetne; de a' fennebbi büntetésen fölül, hivatalát is, ha veztegetés által nyerte, el fogja veszteni. b) Minden közgyűlés elején egy választmány fog kinevezetni, melly minden előforduló kihágásról itélend. A' rendre ügyelni fognak a' szolgabírák, 's nekik segítségül lesznek a' nemesek hadnagyai, kik hittel lesznek kötelesek minden künn v. ben történő illynemű kihágást följelenteni, 's a' szolgabíróknak a' kihágók elfogatásában engedelmeskedni; mit ha nem tennének, a' fennebbi választmány által hivataljuk vesztésére, 's 24 forintra fognak itéltetni. c) Kik közgyűlés alatt a' szolgabíróknak, 's nemesek hadnagyainak a' rend-fentartásban ellenszegülnek, 200 forintra, v. ha szegények, 2 évi fogságra itéltetnek. d) A' verekedők tüstint elfogtatván, fogságból pöröltetnek meg, mellyből kezesség sem szabadítja ki, és 200 forintra, v. ha szegények, 2 évi fogságra itéltetnek. e) Az apró kihágásokat, millyenek az éjjeli tivornyák, utczán pipázás, 's a' t. a' biztosság fogja rögtön elítélni, 's 12 forinttal, v. szegénység esetében 1 hónapi fogsággal bünhöszteni. f) Bottal bejöni csak Zilahvárosa végeig szabad; ki utczán, piacon v. gyűlésteremben mutatkozik így, tüstint elfogtatván, a' biztosság által 12 forintra, v. 1 hónapi fogságra fog itéltetni. Ki piacon vagy ülésben részegen háborog, elfogtatván, az egész gyűlés alatt elzáratik, 's nem fog semmibe befolyhatni. h) Ezen rendszabályokra a' kir. főkörmány megerősítése is kikéretvén, azontul ki fognak nyomtatni, a' megye helységeibe küldetni; minden közgyűlésre hívó levélben a' megjelenők emlékezetibe hozatni 's minden közgyűlés ezek felolvasásával kezdetni. 8) Az elnök alispán egy kölcsönös tűzkártérítő egyesület tervét beadván, az kiadott egy választmányak, hogy megvizsgálván a' jövő közgyűlésre tegyen jelentést. 9) Az előfogatok tárgyában kinevezve volt választmány, véleményét beadván elfogadtatott, 's ebből áll: minden tisztviselőt illet előfogad, de díj mellett, nem ingyen; ingyen előfogata csupán a' megyei orvosnak, sebészeknek 's büntetési kereseteken eskető bíráknak leend, midőn megyei ügyben ingyen szolgálják. Illy esetben ezek nyugtatványt adnak róla, 's ezen terhet az egész helység fogja az előfogónak kárpótlani. 10) Az országgyűlési követeknek tudósításai felolvasatván, a' rendek eljárásukkal megelégtelüléseket nyilváníttatták. 11) Pótló utasításban adták a' rendek a' követeknek: igyekezzenek egy kiszemelt törvényezikket eszközölni az iránt, hogy e' honnak minden lakosi, születési különbség nélkül, mindnyájan katonai összeírás alá essenek, 's fegyverforgatásban gyakoroltassanak, még pedig ne válassza a' fegyvereseket a' születés külön. Megjegyzésre méltó, hogy egy tagot kivéve, ifj. b. Wesselényi Farkasnak ezen indítványát minden tag pártolta. 12) A' derék és alszék bírái titkos szózáttal választattak meg.

A' dec. 22ki erd. országos ülésben szőnyegre került a' 3ik kir. előadás, jelesen ő felségének a' hódolati hit letételéről kelt törvényezik tárgyában kiadott kir. leirata. Törvénye hazánknak, hogy minden új fejdelem uralkodásra léptekor a' leopoldi hitlevelet, mellyel fogva Erdély a' magyar korona 's következőleg a' fels. ausztriai ház kir. pálcája alá visszamentekor biztositatott alkotmányos, törvényes jogai és kiváltságai megtartatása iránt, új-

ból megerősítve adja ki ünnepélyes alakban, miután a' RR. hódolati hitöket leteszik 's az törvénybe iratják. Ez megtörtént 1837ben is, de a' kiadott törvényezikkből ezen szó: „sponté azaz önkéntesen” ki levén hagyva az 1792beli példány ellenére, a' RR. 1838ban azt is hozzáadani kívánták. Erre ő fels. leirt, hogy mivel a' felküldött törvényezik úgy, a' mint fölterjesztett, megerősítették 's az irt szó sem fen hagyatott ki, az mostan be sem iktatható. A' törvényezikket több pontjaiban megerősítette, 's parancsolá a' kir. főkörmánynak, hogy kinyomatván annyi példányban, mennyi a' szokott szétosztásra kívántatik, hitelesítés végett küldje fel. A' RR. a' kihagyott szóra vonatkozólag megnyugodtak a' fölterjesztett törvényezikben, mivel azon szó máshelyen is fordult elő, 's nem is lehet már rajta változtatni, miután az aláírók közül némelyek már jelen sincsenek. A' példányok kinyomatására a' RR. is a' kir. főkörmányt bizták meg, de úgy, hogy a' benne foglalt helyesírási 's nyomtatási hibák kijavítása tekintetéből a' bíráló biztosság felügyelete alatt nyomtasák ki; felterjeszteni pedig a' RR. fogják. Ezen fölterjesztéskor fölfedezendik mindazon sérelmeket, mellyek a' leopoldi kötéslevél meg nem tartásából folytak ki, 's 1791. óta koronként fölterjesztettek, kérvén ő felségét, hogy azokat orvoslani méltóztatásék. Ezen ülésben az országos elnököt felszólították a' KK. és RR: igyekezni a' kir. főkörmány előtt kieszközölni, hogy a' 3ik kir. előadás folytában szőnyegre kerülendő kir. leiratokat ne külön, hanem egyszerre adná az országgyűlés elibe, mert különben a' követek nem vehetnek irántok utasítást küldöiktől. Elnök ő nm. igérte, hogy mennyiben rajta áll, igyekezendik a' kérésnek sikert eszközölni. Továbbá azon sajnálandó jelentés tételét, hogy a' Beszédárnak nincs annyi előzetője, hogy az egyezvényével tartalma szerint 1000 példányban azt kelljen kinyomatni. A' RR. az egyezvényével ezen pontja módosítására megbizták a' bíráló biztosságot. Végre az elnök jelenté, hogy a' közbejövő ünnepek miatt január. 4ig országos ülések nem fognak tartatni. V. U.

Ausztria.

Triest, dec. 22én Időjárásunk a' kései évszakra nézve igen nevezetes. A' mezőség városunk körül legszebb tavaszi öltönyben díszlik; a' fák nemcsak másod ízben viritának, sőt jókora gyümölcsesek boritvák is, búzakalászokat láthatni, miket rövid idő megérlelne, piacink zöldséggel tömve, miként a' legvirulóbb tavasszal. — Ma hiteles kulföböl azon örvendetes hírt halljuk, miszerint a' Bécs 's Triest közötti vasutvonal építése végkép el van határozva; csak az iránt nem vagyunk még tisztában: status-költségen é, vagy a' körmánynak kamatok iránti jóállása mellett magányosaktól fog-e az ezélba vétetni? — Bécsből írják, mint már említök, hogy status -vaspályákká eddigelé négy jelölteték ki: Bécsből Triestig, Bécsből Linczen át Bajorországba, Bécsből Olmücz 's Prágán át Drezda felé 's egy vonal a' lombard - velencei királyságba. Ezen osztályba fog vétetni kétségkívül egy Magyarországon és Gallicián keresztül vezetendő vonal is. A' már kijelölt négy statusvaspályán egyebiránt a' magány-vállalkozások nincsenek kizárva, minthogy a' már adott szabadítékok megtartatni és a' magány társulatok által készített vasutak a' statustól használtatni fognak, sőt újabb szabadítékok nyereendése sem lehetetlen a' kijelölt irányokban. E' szerint a' bécs - győri vasutnak Bécsből Glocknitzig nyúló része statuspálya ugyan, hanem magány-igazgatás alatt marad, míg a' Glocknitzon tulinak folytatása már statusköltségen fog eszközöltetni. Mégis úgy látszik, a' magány - vállalkozók késkedése vagy tehetetlensége könnyen huzhatja maga után a' szabadíték elvesztését 's az építésnek statusköltségen végrehajtását. Fognak-e azonban magányosoknak új szabadítékok adatni a' status - vasutvonalak bizonyos részeinek építhetése, az kétséges, sőt az egészben ezt tagadólag magyarázhatni. Ezen statusvasuti ügyek vezérletét ő felsége egy külön biztosságra méltóztatott átruházni, b. Kübeck, köz. udv. kamrai elnök előlülése alatt. Ezen biztosság önálló 's független lesz a' többi hatóságtól, sőt ezek oda utasítottak, hogy annak kívánatára mindenhol segédkezeket nyujtsanak. Főleg a' katonaság munkálását akarják e' ezélokra fordítani, mi a' jelen békes időben igen is ezélszerű. A' tervezet valóítására száz millió e. ft. van előleg kivelve. Azon tanácskozásokban, mik ő fels. határozatát megelőzők, Metternich hgen kívül résztvönök: gr. Kollórat, Hartting és Kübeck báró. Szabad legyen záradékul kérdenünk: mig mi a' balparti vasut - társulatot pártolgtjuk 's hazafiságért rimánykodunk, nem ezélszerűbb lenne-e nekünk is, mint önálló országnak, statusvasutakat öszszvetett vállakkal ezélba venni?

A' körmány vasuti tervezetét nemcsak bel- sőt a' külföld is szerfölött magasztalja, ezélszerűségén kívül főleg azon eljárás tevén kedves benyomást, miszerint a' körmány itt először vala kegyes: a' közönséggel közölni azon okokat, mellyek őt határozatára bírák. Tanújele ez azon elismerésnek, mellyet a' megért politikai eszmék korában kár nélkül már sehol sem tagadhatni meg, 's melly a' monarchiai körmányt a' konok korlátlanágtól jóval tova tartja. Az építéshez jövő martiusban szándék fogni, 's minden évben 30 mérföldnyi kész pályát használatul általadni. Elsők lesznek a' triesti 's prágai vonalok, az első, János főhg felügyelése, az utóbbik Rothschild b. költségin készülend. Hír szerint a' triestin 10 ezer, az egész vállalaton mintegy 40 ezer katona lesz munkás, ezenkívül szolgálatra készen áll a' legügyesb mérnöki tisztség. Ezen intézkedések a' legörvendeteseb jövőddel kecsegtetik Ausztriát.

Amerika.

Buenosayres, oct. 5. Paraguayból érkezett francziák igen kedvezőleg festik dr. Francia zsarnoksága után az ottani közügyek állását. Az előtt ugyan különös engedelem nélkül e' tartományba, hol az európai ut-rendőrség minden kelemetlenségivel honosítva látszik, senki sem léphetett, de Francia halála után nem volt még példa, hogy valamely idegen innen kiűzetett volna, 's már 1100 utazónál több ment azóta Paraguayba. — Ugy látszik, Rosas elnök a' háboru folytatására komolyan el van határozva; folyvást új katonaságot gyűjt, 's mult héten „Oscar” nevű svéd brigget 50 ezer kemény talléron vette meg. Chili körmánya halaszthatlanak

halaszthatlannak nyilvánítá már a' háborút Rosas ellen, 's hihetőleg, a' Mendoza tartományban tartózkodott chili polgárok bántalmát kik szerződéseika ellenére katonaságra kényszerítették, meg szándékozik boszúlni. Tegnap érkezett hír szerint Pacheco nagy diadalt nyert La Madrid seregén, 's Oribe, Lavallét Bolíviába szalasztotta.

A' Times Ujyorkból egy levelet közöl válaszul az angol lapoknak, mellyek a' két hatalom közt kiütendő háboru esetére négerrabszolgák fellázításával tervezék a' megtámadást. Ezen bujtogatás — ugymond — igen szűk rétre fogna szoritkozni, mert Mississipin és délszaki Carolinán kívül a' tulsúly (többség) mindenütt a' fejr népségé, még pedig legtöbb statusban úgy áll ez a' feketéhez, mint 2: 1hez, sőt Tennessee és Kentuckiban mint 3: 1hez. Az egyesületben 18 — 45 éves férfiak száma mintegy 2 millióra rug, ebből, kihagyván bár minden tizediket, 200 ezer fegyverest könnyen állíthatni elő. De ezekből 500 ember is elég lenne a' négeret zabolázní. Eleinte ugyan sergeink tapasztalatlan 's fegytelenek (undisciplinirt) lennének, azonban nem kell feledni, mikép vannak férfaink, kik a' seregben is hazájokat már védelmezték, 's hogy egy országnak sincsenek olly kiterjedt közlekedési eszközei, mint épen nekünk. Már 1838ban több mint 800 gőzösinkből 357 az atlanti, 64 az éjszaki tenger, és 385 Mississipi hajkait szeldelé; esatornánk hossza 1840ben 4052, vasutainké 5277 mérföldnyi volt.

(Congressus megnyitása.) Az egyesült státusok congressusát dec. 6-kán nyitá meg Tyler elnök. Megnyitó beszédét békeohajtásokkal kezdvén meg M. Leod ügyét kisse hosszasan tárgyalá 's benne az amerikai kormány eljárást helyeslé, de egyszersmind szükségesnek látá, az ezen esetre vonatkozó törvényeket némikép módosítani. A' kormány, ugymond, soha sem engedheti meg, hogy állodal-mát idegen kormány rohanhassa meg olly személyek megfogatása végett, kik az idegen nemzet municipalis törvényt megsérték; tagadja jogát bármely nemzetnek amerikai lobogó alatt evező hajót elkobozhatni. A' rabszolgakereskedés elnyomatását ohajtja; a' határkérdésre nézve sajnálja, hogy ez ügy végkép eldöntve nincs; bővebben értekezik a' pénzügyről, hathatósan ajánlván a' gyülekezetnek elhatározni: akarja-e a' készletet újból behozni. E' végett új papírpénz-kibocsátást tervez, melly azonban 15 millió dollárt, a' törvényhozás megegyezése nélkül, nem haladhatna meg. Egyes státusok adósságát nyilvánítja egyedül kötelezőknek, mindazáltal meg van győződve arról, hogy azok becsületből a' kamatokot sem fogják megtagadni. Végül a' hadi, főleg a' tengeri erő igényeit ajánlja figyelmébe a' gyülekezetnek.

Mexico. Oct. 9. Paredes tábornok sept. 21én Pueblába sietett Santa Ana tábornokkal értekezendő. Bustamente elnök a' seregek összevonulása előtt megkísértett egy csatát, de süker nélkül. Az érsek igyekezék a' két pártot kibékíteni, Tombayaban magához kérvén reggelire Paredes, Santa Ana, Cortazar, Valencia és Bustamente főnököket; ők barátilag evének, de hidegen, mint ellenségek, váltak el. Bustamente, ki nem rég a' szövetségeseket üldözé, praesidensi hivataláról sept. 30án lemondá 's oda nyilatkozott, hogy a' szövetséget ismét helyreállítandja, mit az ultrademocraták sürgetnek. Sejdítik, mikép Bustamente a' háborút magány-érdekből viszi 's mintegy önmaga ellen lázong; miokból őt Santa Ana pártja praesidensségre alkalmatlannak hirdeti. Oct. 3án sikra szállván Bustamente össze-esapott Santa Anával, de szerencsétlenül. Este felé Santa Ana színleg visszavonult, Bustamente lovaságával követé, midőn rögtön egy cserjébe rejtett 4 álg-yut süttöttek ellene. Bustamente és Canalizo lovai kidőltek, az első megis sérült, 40 lovas Mozo tábornokkal elesett. Sükerült azonban Bustamentének Mexicoba visszavonulni, hol a' harangokat meghuzatá; oct. 5kén Santa Anának hagyván a' várost Guadeloupeba futamlott, hol szinte megveretvén, más napon meghódolt azon ígérettel, hogy az országot elhagyja örökre. Tiszteit meghagyatván volt rangjaikban, Santa Anának örök hűségre kötelezék le magokat, ki oct. 7kén üdvezlő álg-yudurrogások közt foglalá el a' palotát. E' szerint az előbbi népuraság jelenleg katonáivá változott és Santa Anának korlátlan szabadságához nem hiányzik egyéb mint dictatori vagy esászári czim.

Galveston Gazette hirlap szerint Santa Ana Mexicót arra szándékozik birni, hogy Texast az egyesült státusoknak engedje át, mi minden pártnak tetszhető lenend, minthogy az ő uralkodását minden viszszakapcsolási izetlenségől meg fog-ná menteni. —

Spanyolország.

(Választási zavarok Alicanteban.) Alicanteban a' hatósági választásnál szinte a' kormánypártiak győztek, mi annyira fölboszantá a' republicanusokat, hogy zavart törekedtek a' városban gerjeszteni. A' választásra felügyelő egyik titok-nokot megtámadák; de néhány könnyű seb után szerencsésen kiszabadult a' dü-höngők körmei közül, mivel baráti azonnal segítségire rohantak. A' polgári hatóságelnök hatályos rendelkezése tüstint lecsöndesíté a' zajt. Egyébiránt Ali-canten kívül más helyeken is történt illy kicsapongás. —

(A' barcelonai junta pénzének kezelése. Elegy.) Hire járt, mikép a' kormány a' barcelonai biztossági junta megmaradt pénzét le akarja foglaltatni, most azonban kihirdetté a' kormányzó, hogy mind azok, kiket a' kényszerített köl-esön sujtott, 43 pCtjét kapják vissza befizetett összegöknek, mivel az egész mennyiség annyira leolvadt már, hogy a' kárt tökéletesen nem pótolhatni ki. — Cata-loniában teljes nyugalom uralkodik, csak a' hegyességben esavarog még néhány vak-merő rablócsapat. — A' cortestagok szenvedélyessége az ülésnyitási határidő közeledtével napról napra csökken, mit egy részben azon körülménynek is tulaj-doníthatni, miszerint a' hatósági választásoknál többnyire a' kormánypártiak győztek, mi által nagy erkölcsi erőt nyert a' miniszterség. —

(Meghasonlás a' francia követ és Espartero közt.) Salvandy francia kö-vet udvarló látogatása után tudtván a' külministerrel, hogy megbízó iratait a' ki-rállynénak személyesen kívánja átadni, azon választ kapta, miszerint a' királyné kiskorusága alatt illyes mi nem történhetik meg, hanem Espartero kormányzónak adhatja át leveleit, mit Salvandy nem akart teljesíteni, makaesul állítván, hogy ő egyenesen ő felségéhez utasított, 's azért kívánatától annál kevésbbé tágit, mi-

vel egykor a' spanyol követ megbízó leveleit, a' kiskorn XVik Lajosnak szinte sze-mélyesen adta át. A' külminister mindazáltal másodsor is tagadó választ adott, mire Salvandy azonnal készületeket tőn Parisba viszszautazásra, 's a' kormányt ez eseményről előleg is értesíté, minek következtében Spanyolország megemlítése a' francia trónbeszédéből elmaradt. E' kellemetlenséget az angol követség ármá-nyinak tulajdonítják, 's azt hiszik, hogy Aston ingerlé föl Espartero büszkeségét, ki már most semmi esetre nem fog engedni, 's annál tágabb mezőt nyitand az au-gol befolyásnak. —

(A' cortes megnyitott. Kivonat a' trónbeszédéből.) Dec. 26ikán nagy ünneppélyvel ment véghez a' cortes megnyitása, Izabella jelenlétiben. Espar-tero hosszu trónbeszédet olvasott föl, melly lényegileg illy értelmű: „Az or-szágnak számos javítás létesültmár 's ezeket még több fogja követni. Minden szó hű ragaszkodást lehel az alkotványhoz és ifju királyné iránt. A' krisztinai zendületi merény nehezeltés hangján említettik, magát Krisztinát azonban nem nevezi meg. A' külföldi hatalmak baráti vonatkozásai örömmel említettnek, azon remény ki-fejezésivel, hogy a' többi hatalmasság részről is nem sokára be fog következni az ohajtott megismerés; a' legujahb meghasonlás Franciaország képviselőjével mindazáltal szó nélkül hagyatván. A' baszk tartományok szabadtékai illőbb őszhangzásba fognak hozatni az egész birodalom kormányzati rendszerével. A' hadsereg mostani elrendezése megmarad. Az ország hitelezőji biztosíttatnak, hogy a' kormány ezentul pontosabban meg fog kötelezéseinek felelni.“ —

Anglia.

(Ötös szövetség a' rabszolgakereskedés ellen.) Az europai öt nagy hatalom: Anglia, Franciaország, Ausztria, Poroszország és Oroszország dec. 20kán szer-ződést irtak alá a' rabszolgakereskedés elnyomatására, mind az öten kölesönös megmozdításnak vetvén alá hajóikat 's a' rabszolgakereskedést martalózkodás-nak nyilatkozatván. Reménylhetni, hogy a' „szabad“ Amerika valahára szinte ü-zőbe fogja venni azon emberi szörnyeket, kik embertársaikat kereskedési cikkül használják. —

(A' koronahg kereszteltetése jan. 25ikére halasztva. Elegy.) London, dec. 28kán: „A' M. Post szerint a' walesi hg jan. 25kén fog megkereszteltetni. Az öz-vegy királyné egészségi állapotja folyvást javul. — O' Connell mint dublin lord-mayor is folytatja hatályos izgatását, 's a' józansági egyesületeknek legjobb hasznát veszi. —

Franciaország.

Dupoty elíteltetése az ellenzési lapokat igen fölboszantá, 's könnyen meg-eshetik, hogy ezentul müveltebb egyedek válloladják el a' vezéri szerepet hason-ló népzavargásnál, hogy Dupoty sorsát megboszulhassák. — Franciaországban egyesület alakult azon egyedekről gondoskodásra, kik börtönből elbocsáttatván kenyérhiány miatt jobbadán ujonnan gaztettekre kénytelenek vetemülni. —

(Vélemény a' most összeült kamrák állásáról.) A' National így vélekedék a' már összeült kamraületről: „Guizot ministersége egyáltalában lehetlenné vált, 's ez uttal csak Molé vagy Soult-Teste féle ministerség fog alakulhatni. A' minis-terek szeretnék ugyan elhíttetni a' kamrákkal, hogy a' válaszfóliat megvitatá-sa után azonnal el fogják a' kamrákat osztlatni és új választásokat eszközöndnek; ánde ez csak mese, mert Lajos Fülöp nem bizhatja magát többé most ministerei-re. Ez alatt Molé gr. esöndesen ministertársakat keres, 's választásjavítást ígér Dufaure értelmében, és igen nagy többség reményivel kecsgetti magát. A' kül-hatalmakkal olly szövetséget készít, melly mindegyiknek hizelgeni fog, 's még sem kerül tetemes áldozatokba, az eddigi ministereket pedig szép nyugdíjjal kenyerezendi le. Végre a' nemzetnek hallatlan dicsőséget fog ígérni 's így min-den jól menend, ha elég olly bárgyu emberekre találand, kik meséinek hitelt haj-lók adni. Mind ez hihetlennek látszik, pedig mégis úgy van, a' többit pedig nyugottan csak a' jó istenre bizhatja Franciaország.“ E' vélemény azonban meghiusult. —

(Sauzet kamraelnök. Előkészületi kamraülések. Elegy.) Paris dec. 29kén; „Lamartine minden várakozás ellenére nagy kisebbségben maradt kamraelnök-választáskor Sauzet mögött, ki 139 szóval választatott meg elnökké, mig La-martine mellett csak 64 nyilatkozott; a' másodelnökök választásánál is fényes dia-dalt nyertek a' ministerek, 's úgy látszik ezekből, hogy igen tulnyomó kamrai többségre számíthatnak. — A' sajtó szabadelmű része valamint mindig, ugy most is elégtelnen a' trónbeszédvel 's üresnek és kifejezettség-nélkülínek nevezi azt. — 24 órai tanakodás után végre azthatározá a' kormány, hogy a' 16lap óvasát Du-poty elíteltetése ügyében nem fogja közkereset alá vétetni. — Néhány lap szerint Odilon Barrot kötelezé magát, hogy a' sajtó veszélyeztetése ügyét a' követkam-rában szönyegre hozandja és indítványt fog tenni hasonló önkénygyakorlatok megszüntetésére.“ —

(Ujabb elfogatások. Vélemény a' madridi meghasonlásról.) Colombier és Brazier vallomási következtiben 11 ujabb elfogatás történt, közülök leginkább Bandley és Boussetot emlitendők. Jourdain, a' nyomozó bíró, e' két vádlottat, kiknél sok irományt foglaltak le, azonnal vallatás alá vette. Az új elfogottak, öl-tözetükből itélvén, mind középosztálybeliek. A' kormány még több elfogatási parancsot adott ki, mellyek sikere azonban még nincs tudva. — Bugeaud tábornok határozottan kijelenté, miszerint Afrikából nem fog visszatérni, mi a' kormányt és udvart igen kellemetlenül lepte meg, miután a' pamlagpolitika örömet sze-rette volna őt onnan jószerivel tova mozdítani. — Salvandy spanyol követ meg-hasonlását koránsem pusztá szertartási kérdésből szármoztatja a' független sajtó, hanem azon meggyőződésit nyilvánítja, miszerint a' parisi kormány rég táp-lált gyűlölsége Espartero ellen tört most ki, mert ha korábban a' megbízó iro-mányok Krisztinához valának intézve, ugy most Esparterohoz kellett volna azo-kat cizimezni, miután jelenleg ő a' kormányzó, 's e' jogot mindenestre igényel-heti, habár nem kir. vérből származik is. E' meghasonlás könnyen komoly szint ölthet, 's nagy lesz akkor majd a' kormány felelőssége a' nemzet színe előtt, hogy illy személyes gyűlölség miatt két hatalmas népet merészle egymással meg-

hasonlítani. A' capuai hg Londonban ugy elszegényült, hogy személyes szabadsága sem leend már sokáig batorságban, ha királyi testvére nem siet rajta segíteni; mi azonban alkalmasint meg fog történni, miután a' hg minden föltét teljesítésire késznek nyilatkozott. —

Belgium.

(A' katonai szabadkőművesség.) A' fölfedezett özszeesküvés figyelmessé tevő a' kormányt azon veszélyekre, miket a' katonai szabadkőművesség okozhat. Ennek alapítását néhány év előtt a' kormány maga segíté, minthogy a' polgári osztálybeliek akkor még Hollandiával özszeesküvetésben valának 's Fridrik hget még mindig Németalföld jogszerű urának tekinték; azonban nem sejtíté: milly kevés titkos társulat tudja a' katonai jegyelmet tűrni, sőt hinni sem akará, hogy a' szabadkőművesség az orsz. vallással ellentétben van. Most bebizonyult, mikép épen a' katonai osztály volt az, mi által az özszeesküvés ügyviselőji a' katonaságnál részükrehajlást keresének. Nem akarván tehát ezen katonai szabadkőművességet egyenesen eltörölni, olly eszközökhöz nyultak, mellyek által lassanként elfojtatanduk.

Egyptus.

(M. Ali kizáró birtokába ejti a' földbirtokot.) Mióta M. Ali volt birtokaiban Egyiptusra szorítottak, azóta sikerült zsarnokságának ezen tartományt kizárólag

saját birtokává tenni; 8 hónap alatt az egésznek 2/10 részét nyilvánítá vagy önmaga, vagy fia birtokának még pedig különféle módokon. A' faluk t. i. nem valának képesek vagy adósságaikat kifizetni, vagy földeiket kellőleg művelni, melly esetben vagy kötelességük teljesítésére, vagy a' birtok átengedése 's napszámoságra kényszerültek kényszeríté őket a' basa. 'S minthogy tudva van, mikép a' basa faluin sokkal jobb dolga van a' parasztnak, mint az ugynevezett szabad falukon, kész volt a' nép tulajdona átengedésére; de ha föleszmél 's látandja, mikép ő jog 's vagyon nélkül csak rabszolgája a' basának; elkerülhetlen a' basa 's családjára nézve a' legveszélyesb forrongás annyival is inkább, minthogy a' katonaság csupa elégtelenn egyiptusiakból áll. És Felsőegyiptusban mutatkoznak már is mozgalmak, mik azonban jelentők csak akkor lehetendnek, ha bennök a' katonaság is részesülend. Mehemed Alinak soha sem juta eszébe, a' feje fölött megnehezült villámokat kormányrendszerének változtatása által eloszlatni, mi okból azok mindig súlyosbakká, 's jelennen legnagyobb mértékben levének. — A' hajóhad egészen le van fegyverezve, csak egy része hagyaték meg a' matrózoknak a' legszorosob szükség esetére. Az iskolák, többnyire csak név szerint állítottak; helyre; hanem ugy látszik: ezek ismét el fognak enyészni, mert érettek nem igen buzognak sőt arról győződének meg, hogy semmi eredményök nem szokott lenni. A' gyárakat, Ibrahim mind birtokába ejté, 's rájuk sok pénzt szándékozik fordítani, hogy helyreállítsa 's újból virágzásra hozza. —

É R T E S I T Ő.

Eggenberger József

pesti könyvtárosnál kapható:

Nemzeti almanach

1842. Tíz aczélmetszetű képpel 20 ív, aranyvágásu hab-selyem kötésben. Ára öt ezüst forint. 3)

(4) 250 hordó dézsmabor eladó.

1) A' nagyméltóságú magyar királyi udvari kamra részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a' Diós-Győri kir. kor. uradalomban 1841ik évi termésű 250 gönczi hordó dézsmaborok 1842. esztendei február. 14én Miskolczon tartandó közárverés utján készpénz fizetés mellett el fognak adatni. Melly árverésre a' venni kívánók ezennel hivatalosak. 3)

(6) Kir. haszonvételek árverése.

1) A' nm. magyar k. udv. kamra rendelése következtében közhírré tétetik, hogy f. 1842iki január 27kén az obudai kir. kamarai praefectusi hivatalnál: 1) a' vadászat a' budakeszi és budaörsi határban, 2) a' kőbányák a' zsámbéki és bogdányi határban, 3) a' koresma 's mészsárszék Kospallagon nyilvános árverés utján 1842ki majus Isejtől kezdve 3 egymásutáni évre ujonnan bérbe fognak kiadatni. Bérleti kívánók tehát a' főnebbi napon 's helyen reggeli 9 órára hivatalosak, szükséges bánat- és ováspénzzel, 's egyéb megkívántató eszközökkel. A' bérleti föltétek a' nevezett hivatalnál korábban is megtekinthetők. Árverés után semmi ajánlat nem fogadtatik el. 3)

Ser- és pálinkaház.

1) A' nm. magyar kir. udv. kamra rendelése következtében közhírré tétetik, hogy a' sóvári kir. kamarai tisztartói hivatal írószobájában f. 1842iki január 31ik napján reggeli 9 órakor a' kamarai ser- és pálinkaház, csupán apró mértékekbeni kiméresi jogáva a' serházban, nyilvános árverés utján a' legtöbbet igérőnek hat évre bérbe fog kiadatni. Bérleti kívánók az egyévi bérletért megütő bánatpénzzel ellátva kéretnek megjelenni. A' szerződési föltéteket Budán a' magyar kir. kamarai számvevőhivatalnál, és a' sóvári főtisztviségnél tudhatni meg. 3)

Hitelezői csődök.

(3mad nap alatti megjelenés, képviselő-meghatalmazás, követelési tanúsítás 's egyéb törv. ovások mellett.)

Neuschlosz Izsák hitel. Pest vgye tszékén 1842 mart. 7kén, ideig, t. gond. Mühr Ferencz, perügyelő; Hutiray Sándor. — Vimmer Sebestyén 's Lengenfelder Mih. hitel. Szeged vsa tszék, ideig, t. gond. Schaeffer Adám, pergond. Kolb Ad. határnap: 1842 febr. 22ike. — Markessies Máté hitel. Verőcze vgye tszékén 1842 mart. 11kén, t. gondnok: Boynyichich Ferd. pergond. Hoblik Márton. — Radonich Illés hitel. Pest vsa tszékén 1842 febr. 28kán, perügyelő: Szicher Mihály. — Pichler Dávid hitel. Verőcze vgye tszékén 1842 mart. 11kén, t. gond. Jankovich Nep. János, perügy. Hoblik Márton. — Gyerga János hitel. Pest vsa tszékén 1842 mart. 14én, perügy. Brósz Károly. — Halbauer Ig. és Hauszner Ferencz esődje Kassa vsa tszékén megszűnt. — Mányá Sándor hitel. Krassó vgye tszékén 1842 febr. 7kén, ideig, t. gond. Popovics János, perügy. Zakariás Gergely. — Szinek Józ. hitel. Buda vsa tszékén 1842 febr. 7kén. — Fleischmann Károly hitel. Szeged városa tszékén 1842 mart. 14kén, ideig, t. gond. Engländer S.H. pergond. Aigner Ferd. — Szytenko Pál hitel. Honth vgye tszékén 1842 febr. 17kén, t. gond. Subajda János, perügy. Pongrácz Gyula. — Uroschevics János hitel. Krassó vgye tszékén 1842 febr. 7kén, ideig, t. gond. Stefanovits Benedek, perügy. Poposkó Konstantin. — Mozer János hit. Temes vgye tszékén 1842 febr. 12kén, ideig, t. gond. ifj. Grimm Menyhért, perügy. Keszthelyi Erneszt. — Rauner Konrád és fia hitel. Pest vsa tszékén 1842 febr. 9kén, perügy. Kristofek Károly. — Rausznitz Katalin hitel. esődpere Pest vsa tszékén megszűnt. — Matejki Istv. hitel. Honth vgye tszékén 1842 febr. 17kén, t. gond. Ribánszky Mihály, perügy. Gyürky Eduárd. — Józsa János, és Imre hitel. Honth vgye tszékén 1842 febr. 17kén, t. gond. Benecies Ignác, perügy. Nagy József. — Makai János, hitel. Veszprém vgye tszékén 1842 febr. 26án ideig, t. gond. Materényi János, pergond. Kupritz Imre. — Anczenkofer Károly 's hitv. Klára hitel. Pest vsa tszékén 1842 febr. 21kén, t. gond. Mandl Joachim, perügy. Szicher József. — Krausz János hitel. Veszprém vgye tszékén 1842 febr. 21kén, ideig, t. gond. Sáfán Ferencz, perügy. Veghelius Imre. — Mayer Vince Bálint 's neje hitel. Pest vsa tszékén 1842 febr. 27én, perügy. Miske György. — Spieszlehner János 's hitv. hitel. Vác vsa tanácsa előtt 1842 febr. 11kén, t. gond. Czech József perügy. Horváth Menyhért. — Miranovics Ferencz hitel. Kolozsvárott 1842 febr. 5kén. — Auer Magdolna, néh. Mayerhoffer Antal, most Goll Mátyás hit. Pozsony vgye tszékén 1842 febr. 1jén ideig, t. gond. Volf József, perügy. Vermes József. — Gaertner Károly hitel. Kassa vsa tszékén 1842 febr. 11kén, ideig, t. gond. Demszky János, perügy. Gönczy József. — Stiegleitner Ferencz hitel. Pest vsa tszékén 1842 jan. 24kén, t. gond. Veinecke Fridrik, perügy. Horváth

Károly. — Schober Fridrik hitel. Torontál vgye tszékén 1842 febr. 1jén. — Volvenp Ferd. hitel. Pozsony vsa tszékén 1842 jan. 13kán. — Szalóczy Zuzanna hitel. Borsod vgye tszékén 1842 jan. 20án, t. gond. Büdy And., perügy. Csabay Józ. — Radnyánszky Ferencz hitel. Pest vgye tszékén 1842 jan. 17kén, ideig, t. gond. Eunyánszky Mihály, perügy. Hutiray Sándor. — Reimelt Flórian hitel. Pozsony vsa tszéké előtt 1842 jan. 20án, pergond. Schätzl András. — Heksch Henrik és Mária Pest vsa tszékén 1842 jan. 31én, t. gond. g. Opanesár Ist., perügy. Brósz Károly. — Fúri Sánd. 's neje Kis Julianna hitel. Veszprém vgye tszékén 1842 febr. 7kén. — Balassa Ign. hitel. Veszprém vgye tszéké előtt 1842 febr. 7kén. — Nuricsán Antal hitel. Kolozsvárott 1842 febr. 14kén. — Behr János hitel. Krassó vgye tszékén 1842 fer. 7én, ideig, t. gond. Schiszler Antal, perügy. Balog László. — Zitterbarth Jozsef hitel. Pest vsa tszékén 1842 febr. 7kén, perügy. Várady István.

1) Tbiró Csepreghy Károly ur t. Pest-megyében fekvő apostagi birtoka ezen évi József-naptól f. évi február 4én délelőtti órákban Apostagon tartandó árverés utján több évre haszonbérbe kiadandó; a' haszonbérleti kívánók minden esetre két száz pengő forint bánatpénzzel ellátva legyenek; a' feltételeket azonban, valamint a' jószág mióvaltá addig is zárgonndok t. Földváry Pál urnál Tasson bővebben megtudhatni. 2)

1) Biharmegyében N. Várad és Debreczen közt a' nagy országút mellett helyezett **nagymarjai pusztá** három ezer 's néhány száz hold kiterjedésű most tavasztól vagy még előbb is, hat vagy nyolcz évre több rendbeli jármos ökrökkel, igabeli 's ménesbeli lovakkal, ahozvaló szekerekkel és egyéb kiegészítékekkel, gulyabeli marhákkal, egy nyírészű jó fajta juhokkal, sertésekkel, gazdasági épületekkel, öt száz köböl részint gabona, részint árpa és szemes tengerivel, elegendő takarmánnyal árendába adandó. Ertekezhetni bérment levelek által Debreczen és Pocsajon át Nagy-Marján a' tulajdonossal Beöthy Lászlóval. 3)

VÉGKÉPI ELADÁS. Leszállított áron kaphatók: fehér és fekete **Peltinet-fodrok** és csipkék, **Blonde Tulle Anglis** fodrok és csipkék, **bütor-szujtások, szegélyek és crepinék, gyapjubajtok** 12 váltó krjával, és **selyembajtok** 24 krjával, fehér **gyapotbajtok**, különféle **kötőczernák**, és más mindenféle bejeltesárak **Pesten Liedemann F. B.** boltjában a' **szép magyarnőnél.**

Zsidó vendéglőház-bérlés. 3) Sz. k. Debreczen városa részéről közhírré tétetik, hogy a' külső vásár-álláson levő Zsidó-vendéglő-ház a' vele vásáronként egybe kötött koresmáltatási joggal együtt jövő 1842-dik évi január 14kén a' város-gazdai hivatal szobájában tartandó árverés utján három egymásutáni évre haszonbérbe fog adatni, a' bánompénz hetven pengő forintban állván. 3)

Öszirozs-eladás.

3) A' es. kir. ráczkevi uradalom főtisztú hivatala közhírré teszi, hogy a' es. kir. alsó-peszéri pusztán, 1842ik évi bolaszszony hava 1ik napján a' hely színen jlesen Alsó-peszéren, 160 pozs. mérő öszi-rozs nyilvános árverés utján, a' legtöbbet igérőnek el fog adatni. — Kelt Promontórbán dec. 30án 1841. 3)

2) A' Pestmegye által Schönfeld József esődtömege kezelésére rendelt választmány határozata következtében a' ne-

vezett esődtömegehez tartozó Visegrádon találtató jó anyagból, 1838ban épült és zsindegyel fedett hét szobából, egy boltból, két konyhából, két élés-kamrából, egy felszerböl, tágas prés-házból, 's hat darab marhára való istállóból álló, és egy kúttal ellátott legjobb állapotban levő ház; ugyszinte 5 holdnyi szántóföld is f. e. február 20án közárverés utján illó feltétek elatt el fog adatni; a' vétel könnyebbítése tekintetéből engedett feltételek felől a' venni szándékozők Bittner János vízsegrádi jegyző által a' választmányal értekezhetnek. 3)

KIR. HASZONVÉTELEK ÁRVERÉSE. 3) A' főméltóságú gyarakai Grassalkovich hercegségi Zárgondviselőség részéről közhírré tétetik, hogy a' hercegi uradalmakhoz tartozó következő királyi haszonvételek, és egyéb használatok f. 1842 év februárius hónap 17ik napján a' gedellői uradalmi kormányhivatal írószobájában három egymásutáni évre 1842 év aprilis 24. napjátul kezdve árverés utján haszonbérbe fognak adatni:

Vendégfogadók:
Gedellőn, tulajdon italok mérésével Csömörön és métszárszékkel.
Soroksáron az urad. italok mérésével. Veesésen
Kis-ujfalun tulajdon italok mérésével. Dunakeszin
Pesten a' griffnél
Fanesalon pálinkaház és mézsárszékkel.
Uj Hartványon

Pálinkaházak:
Kerepesen. Csömörön. Csik - Taresán. Veesésen. Ecseren. Issaszegen. Dányon 2/4 évi koresmával. Héviz-györkön. Szódón 2/4 évi borméréssel. Boldogon. Lőrinczin. Apezon.

Mészsárszék:
Kerepesen. Csik-Taresán. Soroksáron. Veesésen. Issaszegen. Dányon. Ecseren koresmával együtt. Bagon. Héviz-Györkön. Zsidón. és KisUjfalun. Szódón. Uj-Hartyányon. Boldogon. Lőrinczin. Apezon.

Malmok:
Szód-Rákoson. Szódón kettő. Hatvanban. Lőrinczin. és Szántón. Apezon szárazmalom. TatárSz. Györgyön száraz és szélmalom.

Nagy völgyi földek Mácsa helysége határában.
Hatvani vámbid-jövedelem-szedés. A' használatokat bérleti szándéklók ezennel illóten hivatalosak. 3)